

A magyar madame Curie

A várpalotai vegyészeti múzeumban felavatták dr. Kelp Ilona portróját

Ha édesapámat, Kabay Jánost az Alkaloida megteremtőjének tekintjük, akkor úgy illik, hogy édesanyámról, Kelp Ilonáról a vállalat édesanyjaként beszéljünk – mondta visszaemlékezésében az Ausztráliából erre az alkalomra hazaérkező ifj. Kabay János tegnap délelőtt a várpalotai Thuri-várban, a Magyar Vegyészeti Múzeumban, amikor felavatták a Magyar Vegyészek Arcképcsarnokában édesanyja portróját, amelyet Szokk Iván festőművész készített.

Ötven férfiút követően az első hölgyként került be az arcképcsarnokba Kelp Ilona. Besztercei szász család leszármazottja volt, egyetemi professzorai között tudhatta Winkler Lajost és Eötvös Lorándot is. Alapvetően a zöld máknövényekben lévő morfin meghatározásával foglalkozott, Kabayval kötött házasságát követően elsősorban a laboratóriumi analitikai munkákat végezte.

A házaspár életében fordulópontot jelentett 1927. december 17.: Büdszentmihályon megkapták az iparendélyt az Alkaloida Vegyészeti Gyár Rt. működtetésére. Kelp Ilona férje

Kelp Ilona portróját fia, ifj. Kabay János leplezte le

Fotó: Áfrány

hirtelen halála után folytatta a kutatásokat a Népszövetség felkérésére, az eredményeket Morfin meghatározása mákszemekben Kabay János módszerével címmel tette közzé Genfben. Az Alkaloida államosítását követően, 1948-ban visszavonult, és

családjával, gyermekeivel Ausztráliába távozott.

Olyan magas szinten haladt kémiai tanulmányaiban, hogy nő létére a Műegyetemre is átjárhatott előadást hallgatni – jegyezte meg a száz esztendeje született Kelp Ilonát méltató

előadásában dr. Vámos Éva, az Országos Műszaki Múzeum főigazgatója. Kovács Gergelyné, a Postamúzeum igazgatója a Nobel-díjas házaspár Pierre Curie és Marie Skłodowska Curie emlékéit idézte párhuzamként.

(áj)